

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk

BM-II.059.2.67.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na zapytanie nr 2967 Pani Posłanki Pauliny Matysiak, w sprawie zasad pracy w Wigilię i niedziele handlowe w grudniu, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Pracę w niedziele i święta uregulowano w Dziale VII ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy¹ (dalej: „kp”). Zgodnie z art. 151⁹ § 1 kp dniami wolnymi od pracy są niedziele i święta określone w przepisach o dniach wolnych od pracy. W myśl § 2 przywołanego przepisu za pracę w niedzielę i dni świąteczne, w przypadkach, o których mowa w art. 151¹⁰ kp, uważa się pracę wykonywaną między godziną 6 w tym dniu a godziną 6 w dniu następnym, chyba że u danego pracodawcy ustalono inne godziny.

Ustawa z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy² określa, kiedy pracownik nie musi wykonywać swoich obowiązków służbowych. Ponadto, stosownie do art. 151^{9b} kp, ograniczenia w wykonywaniu pracy w placówkach handlowych w niedziele i święta oraz w sobotę bezpośrednio poprzedzającą pierwszy dzień Wielkiej Nocy określają przepisy ustawy o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni³, zwanej dalej „ustawą o ograniczeniu handlu w niedziele”. Praca w niedziele i święta może być wykonywana tylko w sytuacjach określonych w przepisach. Przypadki te reguluje art. 151¹⁰ kp oraz ustawa o ograniczeniu handlu w niedziele. Ustawa określa też zasady dotyczące zakazu handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem, a także powierzania pracownikowi lub zatrudnionemu wykonywania pracy w handlu i wykonywania czynności związanych z handlem, który obowiązuje w niedziele i święta oraz w sobotę bezpośrednio poprzedzającą pierwszy dzień Wielkiej Nocy.

Zgodnie z art. 5 ustawy o ograniczeniu handlu w niedziele w placówkach handlowych w niedziele i święta handel oraz wykonywanie czynności związanych z handlem, powierzanie pracownikowi lub zatrudnionemu wykonywania pracy w handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem, są zakazane.

Art. 7 ust. 1 przywołanego aktu stanowi, że zakaz handlu w niedzielę nie ma zastosowania do niedziel wskazanych w tym przepisie. Dotyczy to m.in. kolejnych trzech niedziel poprzedzających Wigilię Bożego Narodzenia. Stosownie do art. 7 ust. 1b ustawy o ograniczeniu handlu w niedziele, w przypadku handlowych niedziel w grudniu, pracownik lub zatrudniony może wykonywać pracę w handlu oraz czynności związane z handlem w nie więcej niż dwie niedziele. Ochrona wynikająca z tej regulacji dotyczy zarówno pracownika, jak i zatrudnionego. Należy przy tym wskazać, że art. 3 pkt 4 i pkt 5 przywołanego aktu zawiera definicję pojęcia pracownika i zatrudnionego, zgodnie z którą:

- pracownikiem jest osoba zatrudniona w placówce handlowej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy, a także osoba skierowana do

¹ Dz. U. z 2025 poz. 277.

² Dz. U. z 2024 r. poz. 1965.

³ (Dz.U. z 2025 r. poz. 301).

- wykonywania w placówce handlowej pracy tymczasowej na podstawie umowy o pracę, zgodnie z przepisami o zatrudnianiu pracowników tymczasowych;
- zatrudnionym jest osoba fizyczna, wykonująca w placówce handlowej pracę na podstawie umów prawa cywilnego, a także osoba skierowana do wykonywania w placówce handlowej pracy tymczasowej na podstawie umowy prawa cywilnego, zgodnie z przepisami o zatrudnianiu pracowników tymczasowych.

Nieuprawnione jest zatem twierdzenie, że nowe przepisy dotyczące ograniczenia pracy w niedziele handlowe w grudniu do maksymalnie dwóch niedziel handlowych poprzedzających Wigilię Bożego Narodzenia obejmują wyłącznie osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, a pomijają te pracujące w handlu na podstawie umów cywilnoprawnych. Omawiane regulacje w obecnym kształcie i brzmieniu w sposób jednoznaczny dotyczą wszystkich osób wykonujących pracę w handlu, niezależnie od formy zatrudnienia. Zatrudnienie w oparciu o umowę cywilnoprawną w żadnym wypadku nie pozwala pracodawcy ominąć ograniczeń dotyczących zlecenia osobie zatrudnionej wykonywania pracy w niedziele handlowe poprzedzające Wigilię Bożego Narodzenia.

Odnosząc się do pytania o to „w jaki sposób Ministerstwo zamierza zapewnić, by ustawowe wprowadzenie wolnej Wigilii nie stało się w praktyce pretekstem do zwiększenia pracownikom liczby pracujących niedziel handlowych w grudniu” pragnę przypomnieć, że zgodnie z ustawą z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy⁴ organem ustawowo powołanym do nadzoru i kontroli przestrzegania prawa pracy jest Państwowa Inspekcja Pracy (PIP).

Jednym z zadań PIP jest kontrola przestrzegania przepisów ustawy z dnia 10 stycznia 2018 r. o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni w zakresie powierzania pracownikowi lub zatrudnionemu wykonywania pracy w handlu lub wykonywania czynności związanych z handlem w placówkach handlowych⁵. Państwowa Inspekcja Pracy podlega Sejmowi, a nadzór nad nią sprawuje bezpośrednio Rada Ochrony Pracy. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie posiada w tym zakresie odpowiednich uprawnień.

Jednocześnie informuję, że 2 kwietnia 2026 r. Prezydent podpisał ustawę o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy oraz niektórych innych ustaw. Jej celem jest wprowadzenie rozwiązań prawnych zmierzających do wzmocnienia Państwowej Inspekcji Pracy, dzięki czemu organ ten będzie mógł w sposób bardziej efektywny egzekwować przestrzeganie przepisów prawa pracy, w tym ochrony praw i interesów pracowniczych. Przygotowana przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nowelizacja umożliwi Państwowej Inspekcji Pracy nie tylko prowadzenie kontroli planowanych czy też interwencyjnych (skargowych), ale również takie, co do których decyzja zapadła na podstawie analizy ryzyka wystąpienia nieprawidłowości. Regularne kontrole skutecznie ujawniają nieprawidłowości i mają pozytywny wpływ na przestrzeganie przepisów prawa.

Z wyrazami szacunku

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk
Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 1712. z późn. zm.

⁵ Art. 10 ust. 1 pkt 15c ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy.